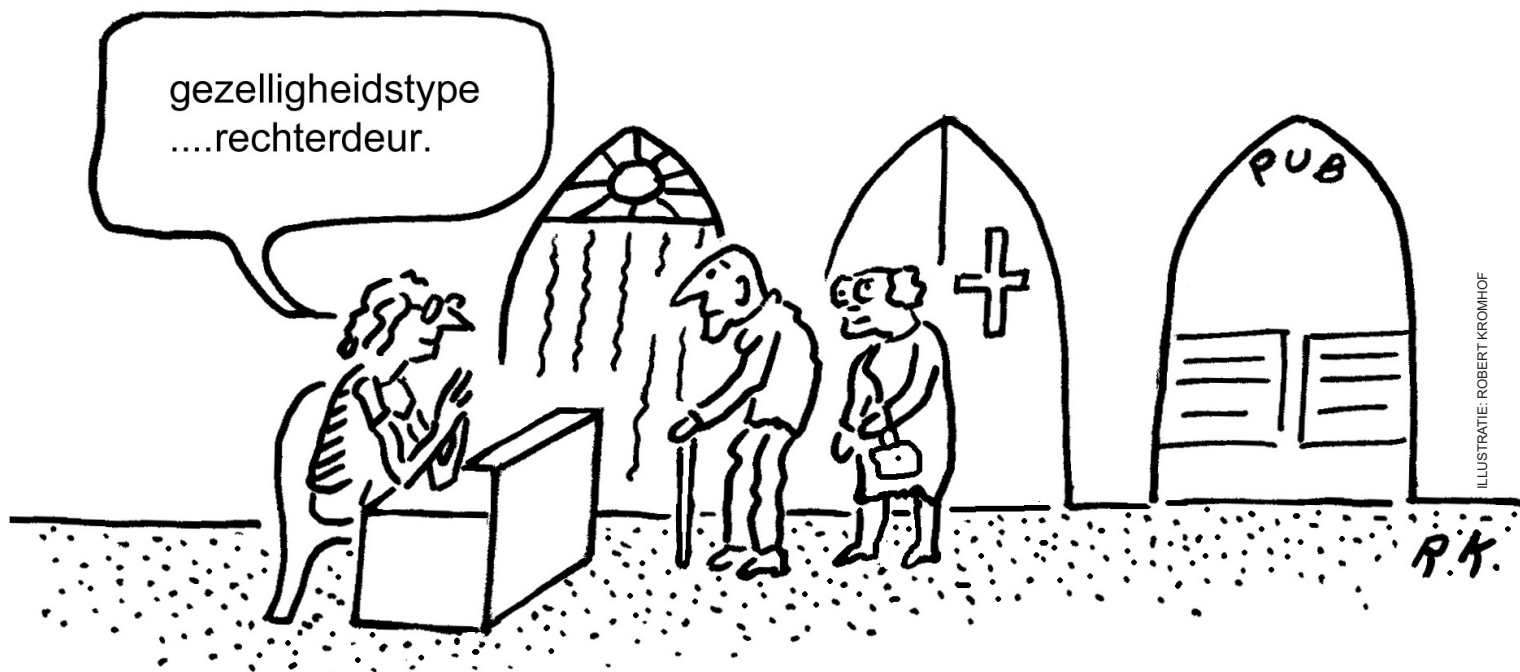

Zorgelijke doelgroepen

Architect Robert Kromhof vraagt zich af hoe menselijk de doelgroepbenadering in de zorg is. Staat daar de mens of de doelgroep centraal?

Een zorginstelling deelt toekomstige bewoners bij opname niet meer in naar 'zorgzwaarte' maar naar hun leefstijl. De eigentijdse zorginstelling heeft woonvormen voor diverse doelgroepen met kenmerkende leefstijlen en interieurs. Beroepsachtergrond, geloofsovertuiging, woonomgeving, culturele achtergrond en andere kenmerken van de bestaande en nieuwe bewoners van de zorginstelling bepalen de doelgroepen. Amsterdams, religieus of Turks zijn voorbeelden van woonvormen met verschillende leefstijlen. De leefstijl van de nieuwe bewoners wordt hiermee zoveel mogelijk in stand gehouden en dat versterkt volgens de eigentijdse zorginstelling het gevoel van oriëntatie, veiligheid en herkenning. En de bewoners zijn samen met gelijkgestemden.

De doelgroepbenadering komt uit het gedachtegoed van de marketing en is achterhaald omdat de tijd voorbij is dat men de consument in socio-demografische hokjes kon plaatsen. Of iemand nu jong of oud, christen of atheïst is, veel of weinig verdient, zegt niet zoveel meer over zijn koopgedrag of zijn leefstijl. De ironie is dat verschillende zorginstellingen juist vooruitstrevend denken te zijn door de nieuwe bewoners na selectie letterlijk in hokjes te plaatsen zoals de Amsterdamse-, de religieuze- of Turkse huiskamer.

Een groep splitsen in vier of vijf woongroepen met een eigen leefstijl lijkt wat kleur en keuzevrijheid aan de bewoners te geven, maar een doelgroep is in feite niets anders dan een gemiddelde, een cliché uit vroegere tijden. En als deze gemiddelden worden vertaald in verschillende doelgroepen met leefstijlen, creëert de zorginstelling letterlijk een illusie rondom de mensen in hun laatste levensfase. Een onwerkelijkheid dus. Leefstijlen die zo flinterdun zijn als het behangpapier. Ook de zorginstellingen die één bepaalde culturele achtergrond hebben zijn clichés van vroegere tijden, toen de multiraciale samenleving nog nauwelijks zichtbaar was. Kiest de nieuwe generatie ouderen, die veel beter in de samenleving is geïntegreerd, in de toekomst nog voor een Turks, Marokkaans of Indisch huis?

De oplossing is eenvoudig: thuis komen doet een oudere, net als ieder ander, in een normaal woongebouw. Het enige verschil is dat het woongebouw afgestemd moet zijn op de diverse behoeften van ouderen. Het belangrijkste is dat de zorgfaciliteit op een prettige en onopvallende manier is geïntegreerd. De verschillende leefstijlen van de ouderen worden voortgezet en versterkt in het verenigingsleven, liefst nog buiten het huis.

Thuis voelen doe je in de werkelijke wereld, andere werelden probeer je zolang mogelijk te weren.

Robert Kromhof is architect/directeur van Jorissen Simonetti architecten. Het bureau is gespecialiseerd in ouderenhuisvesting.